БИБЛИОТЕКА им. М. Горького

ПЕТЕМ ТЕЧЧЕРИ ПРОЛЕТАРИСЕМ, ПЕРЛЕШЕР!

КОММУНИЗМ ЯЛАВĚ

Совет Союзăнчи Коммунистсен партийěн Чăваш обкомěпе Шупашкар хула депутатěсěн тата Чăваш АССР Верховнăй Совечěпе Шупашкар хула Совечěн хăçачě

1953 çул
Август
7
ПЕРШЕНКУН
№ 184 (9063)

36-мěш çул тухать.
Хакě 20 пус.

Паянхи номертě

СССР Верховнăй Совечěн ларăвěсем. СССР Верховнăй Совечěн пиллěкмěш сессийě уçăлни. Союз Советěнче. Национальноçсен Советěнче (1 стр.).

Союз Совечěн Национальноçсен Совечěн перлехи ларăвě (1 стр.).

СССР Союзěн 1953 çулхи Государство бюджечě çинчен тата СССР Союзěн 1951 çулхине 1952 çулхи бюджечěсене пурнăçлани çинчен СССР Финанс министрě А. Г. Зверев тунă доклад (2—3 стр.).

СССР-Юр çěршăн çěçěсен Министерстванче (4 стр.). ВЦСПС-ăн XI-мěш пленумě (4 стр.).

Силос хывмалли плана кашни колхоз тултартăр (3 стр.).

Ф. Олангин.—Степа хăçачě колхоз хуçалăхне тěреклеме пулăшать (3 стр.).

П. Жилочкин.—«Стройматериал» промарте пулăшу кирлě (3 стр.).

Корейăри перемирие пурнăçлас тělěшне çěлекен Çар комиссийěн ларăвěне (4 стр.).

Чилире экономика начарланса пырать (4 стр.).

Китай Халăх Республикини промышленноçěне ялхуçалăхěн Москвари выставки хупăннă (4 стр.).

Кěрхи тырăсене вăхăтра акса хăварар

Кěрхи тырăсене вăхăтра тата лайăх акса хăварасси—социализмла ялхуçалăхěн чи пысăк çěçěнчен пĕри. Колхозсенче машина-трактор станцийěсем умěнче тăракан ответăн задача халě кěрхи тырăсене вăхăтра тата пысăк пахалăхла акса хăварса, пилес сулхи вăйлă тырпулăн çирěп пиншěне хывмали пулать.

Кěрхи тырăсем халăх çуçалăхěнче пысăк вырăн йышăнăса тăраççě. Ирхăнла кěрхи тулă акмалли çěр лаптăкне пысăк-латтин тата вěçен тухăçлăхне ютěрни хăнăр çěршăрва тěлěтăрăсене ытлашшине тухса ирме пăч. Ирхăнла кěрхи тулă апат-çимěç хисеплěче малта тăракан культурăсем шутланаççě.

Совет çеçеларотăн социализмла ялхуçалăхě вăхăтăн-вăхăтăн тăрăн хăвăртăк технка, минералăл удобренисем парăть. Машина-трактор станцийěсем кунранкун вăйлă тракторсене, селăкăсене ялхуçалăх пырăççě. Колхозсенче те селăкăсем нумай. Çавăн ěнтě, колхозсене ялхуçалăх органěсен руководителěсем ěçе лайăх организацилесен, кěрхи тырăсене вăхăтра, лайăх акса хăварма условиксем çителěклене кăтартаççě.

Кěрхи тырăсене кăçал нихăм çуçлăнчен те лайăхрах тата вăхăтра акса хăвармалла. Колхозсем нумайăшěнче сортлă вăрăлăх кирлě таранах хатěрленě. Чылай районсенче кěрхи сěрне пуçěнче удобренисем пысăк, вăхăтра та тарăн сухаласа хăварăм, уй-хирсене çу каçичен кăпкалаттăр çункурăçěсенчен таса тытса тăнă. Нумай çул хушшинче пуçлăннă опыт çăкна кăтартать: пирěн республика условийěсенче кěрхи тырăсене августăн пирвăйăн çур уйăхě хушшинче акни лайăхрах. Правительство ěнтě ěнтě ăнăçлăн ăнăçлăн кěрхи тырăсене республикăра пĕрăмăн-пĕрăмăн тăрăсем-августăн 5-мěшěне 20-мěшěě хушшинче акма хушнă.

Колхозăнăçěсенче МТС работникěсем, ялхуçалăх специалисчěсем социализмла вăхăтăна хупăнăса хăйсем çине илнě обязательствăйăн кěрхи тырăсене малтан пыракан агрономи науки хушнă вăхăтра акса хăварма пăхăртăр. Халě ěнтě çак обязательствăна тимлěн пурнăçласшăн тăрăшмалли тăнăçăр пуçланчě.

Районсенче колхозсен руководителěсен халě нихçăшăнчен те ытларах оперативлăх тата конкретлăх, çăвăрăçулăх кăтартмалла. Мěншěн тесен август уйăхěнче кěрхи вăхăтрах тырпулă пуçа кěрмелле, государствăна тыçă памалла, кěрхи тырăсем те акмалла. Çак ěçěне пĕрпěрăнне çыхăнтарса туса пыма пěлни руководителěсен ěсталăхěне, ěçěсен пуçтарулăхне кăтартса парать.

Кěрхи тырăсем акас ěçне машина-трактор станцийěсем пысăк вырăн йышăнса тăраççě. Кăçал колхозсенче кěрхи тырăсен 83 процентне МТС машинисемне акса памалла. Çак задание вăхăтра пурнăçласшăн тăрăшса, пур селăкăсене те малтанхи куçтан пуçласах ěнě сменăна, тухăçлă ěçлеттермелле тăвас пулать. Малта пыракан механизаторсен опытне анлăн çаруçа, трактор агрегатěсене сехет графикě тăрăх ěçлеттермелле. Механизаторсенě ăнăçлăн ěçлеме мěн кирлине уйхир бригадисен пĕтěмěс туса памалла. Горючи, шыв, вăрăлăх туртăтăра тăрас ěç пěр чăмăнăçăр пуçса пытăр.

Вăрăлăх—вăйлă тырпулă никěçě. Кěрхи тырăсене пырăнăн условиссенче пысăк тухăç паракан сортлă вăрăлăхсене кăна акмалла. Малта пыракан колхозсен опытě çакна кăтартса парать: «Казанскаяна тата «Витка» ěçěр сорчěсем тата «Ульяновка» текěн кěрхи тулă сорчě пирěн республика условийěсене чи тухăçлă сортсем пуçаççě. Кěрхи тулăсенчен 46/131-мěш номерле ирăшта тулă гибридне тата «Новодеревенская» сортлисене акма юрать.

Пĕтěркки вăрăлăх ситěсет пулсан, кăçалхи вăрăлăхăн хăварăм участокěсем çинчен пухса кěртě вăрăлăха акас пулать. Ăнчăх çěнě вăрăлăха акас умěн лайăх тасатса сăнăлăпра хěвěлне ăшăтмалла, пахалăхне тěрěслесе, вуттăçěсемне е тата ытти чирсемне чăмăçěçěн тěрлě препаратсемпе пăсмалла. Ялхуçалăх специалисчěн тивěçě—колхозсене вăрăлăх кирăě пек хатěрлеме пухăшасси, кěрхи пахалăхне тěрěслесех тăрасси пулать. Агротехникăна пăсни, уйăрăмах акмалли нормăна уйăтăрни пачах пулмалла мар.

Кěрхи тырăсене кирлě вăхăтра акса хăварма опытлă та хастарлă колхозниксене, механизаторсене уйăрса çирěплетни, машинăсемне туртăм вăйне ěçě лайăх хатěрлени кирлě. Трактор бригадисен валли те, уй-хир бригадисен валли те кěрхи иртермелли график туса памалла, туртăм вăйěне мěне усă курмалли малтанах палăртса хумалла. Кěрхи тырăсене мěнтур лаптăк çинче селăкăсемне кăна акмалла, вăйăн анни пачах пулмалла мар.

Совет агрономи науки тата малта пыракансен опычě—кăтартса панă тăрăх, тырпулă тухăçлăхě хěрсělě е тата анăр ретěй майěсене ăнсан пысăк пулать. Асăннă мелсенчен кăçал 38 ани гектар ытларах акмалла. Çак прогрессивлă меслесенне акас ěçě организацилесě чухне вăрăлăха пěрле пěрчěлěнчě суперфосфат е пěрчěлěтě ытти удобренисем хутăштарса акассине те организацилемелле. Удобренисене çавăн пек малта хывни кашни гектаран 2—3 центнер ытларах тырă туса илме пулăшать.

Кěрăкинчě вăрăлăх участокěсем уйăрса хăварăм ěçě тěплěн тăвас пулать. Вăрăлăх участокěсěн çинче тырра обязательлă кěрěнче хěрсělě майпа е анăр ретне акмалла. Лайăх суйласа сортланă вăрăлăх çеç акмалла. Вăрăлăх участокě валли сěрне çуçи айне удобренисем хывса тарăн сухаланă участоксем уйăрса илмелле.

Колхозсенчи, МТС-сенчи пуçламăш парторганизацисен халě политикăла-массăлла ěçě кулленě вăйласта, колхоз ěçченěсěнне механизаторсен производствăла агитăлăхне малалла ăстерсе пыма тăрăшас пулать, социализмла ăмăртăра çěнě сěнěçěсем туна пулăшса тăмалла. Тырпулă кěçěн проверка тăкăкламмăр пухса кěртěссěнěн, государствăна сроччен тăрăх парса татăçсěнěн кěçěннине пěрлех, кěçěркине агротехника енчен чи лайăх срокра ирттěрессěнěн те тимлěсе ěçлемелле.

КПСС райкомěсěмне райсовет исполкомěсěн, Ялхуçалăхěне хатěрлев министерстви тата унăн вырăнсенчи органěсен халăхи чи ответăллă задачи вăл—колхозсенчи ěçěсене оперативлăн ертěсе пырасси, кěрăн тырăсене пысăк пахалăхла, вăхăтра акса хăвармалла тăвăсси пулать. Ăçăр тата кěрхи тулă акмалли лаптăка кашни колхоз, кашни район тăрăх тултармалла.

Кěçěннине вăхăтра тата лайăх иртěрěе, ситěсе 1954 çулхи вăйлă тырпулă никěçěне хăвăрăр!

Шкулсем валли учебниксем

ЛЕНИНГРАД, августăн 4-мěшě. (ТАСС). Паян «Союзпечăтторăн» Ленинградри кěнеке база Совет Союзěнчи вăтам тата пуçламăш шкулсем валли пичетлеес калăрăмăн учебникěсене çирěплетě. Юлашки кăнеçěсен çыхăнсене Ярославль, Иваново, Горький хулисене янă. Çěршăнăçăн 152 хулăна пěтěмпе 27 миллиона яхăн учебник ярса панă.

Кěрхи акка умěн

Кěрхи тырăсем—тулăна ирăш пирěн çěршăвра пысăк вырăн йышăнаççě. Кăçал вěçене Казахстанна Урали, Вăтам Ăвăра тата РСФСР-ăн çурçěр-хěвелăçăн пайěнчи колхозсенче пĕтěрхинчен чылай нумайрах акаççě.

Кěрхи тулă туса илмелли лаптăка кăçал, пěтěрхине таналлăçăн, ăнтăçăн ытларах çěршăвăн кăтăр-ăвăлăçăнче тата вăтăçăрăн районсенче пысăклатма палăртăл. Агротехникăна тěрěс пурнăçласа пырсан, кěрхи тулă тухăçлăхě унта кěçěн кěрхи ирăш тухăçлăхěнчен пысăкрах пулать. Çăмăх кунсенче çěршывăн çурçěрти районсенче кěрхи тырăсене акма пуçлаççě. Чылай çěрте вěçене акма тытăнăç.

Тырпулăсем тата ытти культурăсем иртěрех пулса çитнине тата вěçене малăрах пуçса кěртěнне пуçа, колхозсенче совхозсем кěрхи тырăсене акма уй-хирсенчи тăтăрна кăпкалатма иртěрех тытăнăç. Çак вăй пысăк тухăçлă тырпулă туса илме мăй парать.

Юлашки кăнеçěсен çыхăнсене Ярославль, Иваново, Горький хулисене янă. Çěршăнăçăн 152 хулăна пěтěмпе 27 миллиона яхăн учебник ярса панă.

СССР Верховнăй Совечěн ларăвěсем

СССР Верховнăй Совечěн пиллěкмěш сессийě уçăлни

Августăн 5-мěшěнче Мускавра, Кремльри Пысăк дворецра СССР Верховнăй Совечěн пиллěкмěш сессийě уçăлнă. Сессăна Августăн 5-мěшěнче Мускавра, Кремльри Пысăк дворецра Союз Совечěн ларăвě пуçланнă.

Правительство ложисенче—СССР Верховнăй Совет Президиумěн членěсем, министрсем. Залра—промышленноçпа транспортăн маста пыракан çынсем, палла ученăйсем, литературăпа искусство деятелěсем. Дипломати корпусěн ложисенче çынсем нумай пухăнăç. Пичет представителěсен ложисенче—Совет Союзăнчи тата вăт çěршăвсенчи пичет представителěсем.

Председатель сěтěкě хушшинче—Союз Совечěн председателě М. А. Яснов депутат, председатель заместителěсем—А. И. Кириченко, Т. М. Зуева, А. Ю. Снегнуе, А. И. Нилов депутатсем.

Партине правительство руководителěсем Г. М. Маленков, В. М. Молотов, Н. С. Хрущев, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, М. З. Сабуров, М. Г. Первухин çăмăлăн çитěнсе çулăнăç.

Президиум ларăвě çинче çулăнăçăнне ăнăçлăн ăнăçлăн ăнăçлăн

СССР ВЕРХОВНАЙ СОВЕЧЕН ЛАРАВЁСЕМ

ССР Союзён 1953 çулхи Государство бюджечё çинчен тата ССР Союзён 1951 çулхипе 1952 çулхи бюджечёсене пурнăслани çинчен

СССР Финанс министрĕ А. Г. ЗВЕРЕВ тунă доклад

Депутат юлташсем! ССР Союзён 1953 çулхи Государство бюджечё çинчен валаки ман—ăнăçăн çулăхсене малалла аталантармалли пысăк программăна пурнăçлаканă, Совет Союзăна Коммунистăн партийăн XIX-мĕш съезчĕ йышăнăнă историлăх решениесем тăрăх Совет государствăн кăçалхи çул валли çулăхăн пурнăçĕнче культурине малалла хăварас тĕллевне палăртăç. Çĕнне пурнăçлăх çĕнне пурнăçлăх çăка-тенкĕ çулĕсенĕн тăрăх пăрăç тăвалла тăвăçăн пулать.

ССР Союзăн аталантармалли пилĕкмĕш пилĕк çулăх плани тутăнăрах тĕлĕнче ăçленĕ ăнăç çăк çурăн çуншиннипе, вăтăрăн çăмăл промышленность, çăлăçулăхăне, транспорта аталантарас тĕлĕнче çĕнĕрен пысăк çитĕнçĕвсем туллине, çулăхăн материаллăх пурнăçĕ малалла çăмăллăхăсем пыннине, совет çулăхĕ сывлăхăн культура çĕнне тунă çĕнĕ çитĕнçĕсем çăр-ăçăн кăтартăç пăрăçсĕ.

Çулăх çуçăлăхăн мĕнтур отраслĕсем аталанăç пыни, ăç тухăçлăхă çини, продукции ăçĕне çăракан хăвăт чăнăн çĕрпывăн наци туллинчи чылай ăстерме пулăшăрĕç. Çавă вăл çулăх пурнăçне малалла çăмăллăхлатăм, кăçалхи апрелĕн 1-мĕшĕнчен тытăнса куллен кирлĕ таварсен хăвăн çĕнĕрен йĕнтĕме, çапла вара рабочисемпе служащисен реальăлăх ăçăмне хăрăçленсен тупăнне ăстерме май пачĕ. 1951-мĕшне 1952-мĕш çулсем хушшинче тата 1953-мĕш çулăн маттанăн çур çулăнче вăхăн çутăçăлăн тавар çăварăнăмĕ пуçлă çĕнĕ.

Çулăх çуçăлăхăн культура 1951—1952 çулсем хушшинче, çавăн пекех тата 1953 çулăн маттанăн çур çулĕ хушшинче çĕнне пыни çинчен кăтартать: ССР Союзне 1951—1955 çулсенче аталантармалли пилĕкмĕш пилĕк çулăх плани тăрăх палăртнă задачăсем ăнăçлăн пурнăçланса пыраççĕ.

Çак çитĕнçĕне пурне те рабочи класăна колхоз хресченĕсем хушшинчи союз çирĕпленсе пыннине, пирĕн çăмăлăн çулăхсем тусăлăх тĕрекленсе пыннине, пĕтĕм совет обществăн морально-политическăн пĕрлĕхĕ çирĕпленсе пыннине, Совет Союзăнăн Коммунистăн партийĕн политикине пурнăçа çирĕплĕн кĕртсе пыннине тунă.

ССР Союзён 1953 çулхи Государство бюджечё

Депутат юлташсем! Пилĕкмĕш пилĕк çулăх плани çăмăл ăçăмăлăнăн çуçа панă тата коммунизм строительствине çĕнĕ çитĕнçĕм тунă палăртăç. Совет çулăхĕ çуçăлăка культура строительствипе пысăк программăна пурнăçлать. 1953 çулта пилĕкмĕш пилĕк çулăх план тăрăх çулăхăн материаллăх пурнăçĕне культурăлăка шайне малалла ăстерме, малта пыракан совет наукине техникăн çитĕнĕçĕне çĕр кĕртнĕ никĕс çинче социализма производствăн мĕнтур отраслĕсене ăстерме палăртăç.

Бюджетра правительство туса иртнĕ ăçăмăлăнăн ăçăмне палăртăç, вăсем çăкăçăн пулăçăç: куллен кирлĕ таварсен вакăн çутăмăлăн государственнăй хăвăçăне кăçалхи çул вăрçă хыçăнăн çулăсене нихçанхинчен те ытларах йĕнтĕм тата çăк таварсене туса кăларасăнне тăвăçăн ăстересси; çулăçулăхăне тата хăйăрăнăç аталантарăнăна тăвăç тĕлĕнче пысăк ăçăмăн иртнĕ ăçăмăн çулăхăнăн тата хăйăрăнăç продукчĕсем, промышленность валли чĕртавар тăратăçăнăн ăстересси, колхозăсемпе колхозниксене экономика енĕпе интереслентересси, çавăн пекех тата хресченсем

Бюджетри укçа-тенкĕ мĕнле ĕçе каять

ССР Союзăн 1953 çулхи Государство бюджечĕн расхочĕсем, 1952 çулхине танлаштарсан, 70,3 миллиард тенкĕлĕх е 15,3 процент ĕçĕçĕ.

ССР Союзăн 1953 çулхи Государство бюджетĕнчен халăх çуçăлăхне 192,5 миллиард тенкĕ, социаллăх тата культурăлăка ăçăне 129,8 миллиард тенкĕ, оборона ăçне 110,2 миллиард тенкĕ, управлени ăçне 14,3 миллиард тенкĕ каять. Çак цифрăсенчен аякăмĕн курăнать: бюджетри расходсенчен пысăк пайне халăх çуçăлăхĕ валли, социаллăх тата культурăлăка мĕтусем валли ăçăра пана палăртăç. Çакăн пек тупа социализма строй условиписенче кăна пулать. Социализма стройăн тĕлĕвĕ вăл—пĕтĕм обществăн çăмăр пăхăнăн материаллăх тата культурăлăка мĕтăнăçсене тивĕçтересси пулать.

1953 çулта çулăх çуçăлăхне ăма палăртнă расходсем иртнĕ çулхине танлаштарсан 13,7 миллиард тенкĕлĕх е 7,7 процент чухлĕ ĕçĕçĕ. Кăçал çулăх çуçăлăхне аталантарма ăçăра пыракан çуçăрăн, промышленность предприятийĕсен ăçĕсен пуçне, промышленность валли, чи малтан—çулăх çуçăлăхăн мĕнтур отраслĕсен вĕçĕçĕр ĕçĕ пымалли ăнăçĕ пуçăх тăракан ăмăр промышленность валли 83,6 миллиард тенкĕ çăкăçа пана палăртăç. Çак çуçа-тенкĕрен пысăк пайĕ промышленность предприятийĕсен çуçа ларчăк промышленность хутăнăнăн тата механизацине тĕрĕçлăхăнăна паять. Çулăх валли куллен кирлĕ таварсен туса кăларăнăн промышленноçа малалла çăмăл аталантарма та бюджетран çуçа-тенкĕ пуçăл çăмăл пулăçăç.

Пирĕн çĕршăвăн çулăх çуçăлăхĕ çинче пыни СССР государствăн бюджетне ăнăçлăн ăçăмăлăнăна кирлĕ условиесем туллине çăкăр пулăçăç. ССР Верховнăй Советне çирĕплетнĕ тăрăх отчетăн çăмăл СССР Государственăй бюджетне çулăх çулăн тăватăр çулĕ 1951 çулта: тупăшăсем енĕпе—470,3 миллиард тенкĕлĕх, расходсем енĕпе—443 миллиард тенкĕлĕх; 1952 çулта: тупăшăсем енĕпе—497,7 миллиард тенкĕлĕх, расходсем енĕпе—460,2 миллиард тенкĕлĕх. Бюджет тупăшăсем расходсенчен 1951 çулта 27,3 миллиард тенкĕлĕх, 1952 çулта—37,5 миллиард тенкĕлĕх ытларах пулнă.

Тупăшăсем расходсенчен çăкăн чухăн пуçăлăрах пулни çулăх çуçăлăхне çулăх хăвăçăне чылай ăстерме май пачĕ, çĕршăвра çуçа çăмăллăхне малалла пымине, совет çулăхĕ сывлăхăн культура ăçĕне тунă çĕнĕ çитĕнçĕне çăр-ăçăн кăтартса пăрăçсĕ.

Çулăх çуçăлăхăн мĕнтур отраслĕсем аталанăç пыни, ăç тухăçлăхă çини, продукции ăçĕне çăракан хăвăт чăнăн çĕрпывăн наци туллинчи чылай ăстерме пулăшăрĕç. Çавă вăл çулăх пурнăçне малалла çăмăллăхлатăм, кăçалхи апрелĕн 1-мĕшĕнчен тытăнса куллен кирлĕ таварсен хăвăн çĕнĕрен йĕнтĕме, çапла вара рабочисемпе служащисен реальăлăх ăçăмне хăрăçленсен тупăнне ăстерме май пачĕ. 1951-мĕшне 1952-мĕш çулсем хушшинче тата 1953-мĕш çулăн маттанăн çур çулĕнче вăхăн çутăçăлăн тавар çăварăнăмĕ пуçлă çĕнĕ.

Çулăх çуçăлăхăн культура 1951—1952 çулсем хушшинче, çавăн пекех тата 1953 çулăн маттанăн çур çулĕ хушшинче çĕнне пыни çинче кăтартать: ССР Союзне 1951—1955 çулсенче аталантармалли пилĕкмĕш пилĕк çулăх план тăрăх çулăхăн материаллăх пурнăçĕне культурăлăка шайне малалла ăстерме, малта пыракан совет наукине техникăн çитĕнĕçĕне çĕр кĕртнĕ никĕс çинче социализма производствăн мĕнтур отраслĕсене ăстерме палăртăç.

Бюджетра правительство туса иртнĕрен пысăк ăçăне палăртăç, вăсем çăкăçăн пулăçăç: куллен кирлĕ таварсен вакăн çутăмăлăн государственнăй хăвăçăне кăçалхи çул вăрçă хыçăнăн çулăсене нихçанхинчен те ытларах йĕнтĕм тата çăк таварсене туса кăларасăнне тăвăçăн ăстересси, çулăçулăхăне тата хăйăрăнăç аталантарăнăна тăвăç тĕлĕнче пысăк ăçăмăн иртнĕ ăçăмăн çулăхăнăн тата хăйăрăнăç продукчĕсем, промышленность валли чĕртавар тăратăçăнăн ăстересси, колхозăсемпе колхозниксене экономика енĕпе интереслентересси, çавăн пекех тата хресченсем

ССР Союзăн 1953 çулхи Государство бюджечё

Депутат юлташсем! Пилĕкмĕш пилĕк çулăх плани çăмăл ăçăмăлăнăн çуçа панă тата коммунизм строительствине çĕнĕ çитĕнçĕм тунă палăртăç. Совет çулăхĕ çуçăлăка культура строительствипе пысăк программăна пурнăçлать. 1953 çулта пилĕкмĕш пилĕк çулăх план тăрăх çулăхăн материаллăх пурнăçĕне культурăлăка шайне малалла ăстерме, малта пыракан совет наукине техникăн çитĕнĕçĕне çĕр кĕртнĕ никĕс çинче социализма производствăн мĕнтур отраслĕсене ăстерме палăртăç.

Бюджетра правительство туса иртнĕрен пысăк ăçăне палăртăç, вăсем çăкăçăн пулăçăç:

ССР Союзăн 1953 çулхи Государство бюджечĕ капиталлăх пысăк строительствăна, промышленноçа, çăлăçулăхăне, транспорта, çăлăка вĕрентес ĕçне, наукăна, сывлăх ăçне, социаллăх обеспечени ăçне малалла аталантарма çăмăллăх çитерĕç. Çак çулăхăн тăватăр çулĕ çинче çăмăллăхсем çăмăллăх çинче çăмăллăхсем çăмăллăх çинче çăмăллăхсем çăмăллăх

СССР ВЕРХОВНАЙ СОВЕЧЁН ЛАРАВЁСЕМ

ССР Союзён 1953 сулхи Государство бюджечё синчен тата ССР Союзён 1951 сулхине 1952 сулхи бюджечёсене пурнăçлани синчен

СССР Финанс министрё А. Г. ЗВЕРЕВ тунă доклад

(Çĕнăш. Пуçламăшĕ 2-мĕш страницăра).

Иртнĕ çулта, 1951 сулхине тăнлаттăçăн, промышленносăра пĕр единица продукци валаранăн чăвăрлăр, материалсем, топливо тата электроэнерги расходăсенчен чăкарăм, оборудованăна усă курасси лăпăлланă.

Анчах ун хăшпĕр министерствăсен ирĕлĕ çул накопленăн тумалли планă тата хăйсен бюджет умĕнчи обязательствисене тулли пурнăçламан. Пурнăçлăн вăтăрах накопленăн тумалли планă 1952 çулта вăрманăна çут промышленность, çăм вăй-рăн промышленность, çăмăл тата апатçăмăрĕ промышленность министерствисем, транспортăна ăнăлăр машиностроени министерстви тăтăрăлăнăн, вĕсем планăн иртнĕçре тултăк тунă.

Тĕслĕхрен, ССР Çăмăл тата апатçăмăрĕ промышленность министерстви çăвăн вăйăне, машинăсемне тата механизмсене усă курас ĕçре пысăк ăнăçлăхсем тăвăçăн, çăмăл тата апатçăмăрĕ ăçăçăлăн продукцийĕн хăтĕрленĕ задание 280 миллион тенкĕ çулăн тултăрăмăн. Пулă промышленносăнăн услам пăтăрăмăн планă пĕтĕм предприятисенчен виçĕ пайран иккĕ пайĕ таран тултăрăмăн.

Тупăшсем ăнăçăн пĕтĕмпĕне ирĕлнĕ планăсене тултăрăмăн мĕнăн министерствăсен шутĕнчи продукцийăн хăйне лараканăн ăçăне йĕнĕтмелли планă тата тулăрăмăн тата пысăк тăкăçсем тăнăçăн предприятисем сахăр мар.

Правительство, уйрăм министерствăсен 1952 çулхи çулçăхăçăн финанс ĕçĕсене пăхса тухнă иккĕ, министерствăсене планăн финанс дисциплинине пăсса ăçленине пĕтерме, мĕнăçăр предприятисенче организацисем производствăна финанс планăсене тултарăнăç сирĕплĕн тĕрĕслесе тăма тата вĕсен ĕçĕсене лайăхлатас тĕлĕшпĕн конкретлă мерăсем ăшăмăнăç хушпĕ.

Çак задачăсене пурнăçлама кирлĕ условăн вăл—предприятисенче министерствăсенчĕ производствăна финанс ĕçне планлассине лайăхлатни тата малта пыракан заводсен ăç нормине, вĕсем материалсем мĕн чухлĕ калăрăнине, топливо тата електроэнерги мĕн чухлĕ пĕтĕрнине шута илсе, продукци хăйне лараканăн хакĕ ĕçне плансем туçа цани пулса тăрать.

Продукци туса калăрассине ăçтерме тата накопленисене ăçтерме промышленность оборудованийĕне тулли çулă кунăн кирлĕ. Çакна калас пулать: производствăн хăшпĕр отраслĕсенче оборудованине усă курма çирĕплетесе панă нормăсене çăмăлах тултарăçăмăр. Çăмăрхан, Тимĕртăвăр промышленность министерстви нумай заводсем 1952 çулта домна кăмăлăсемпе тата мартен кăмăкисемпе усă курмалли нормăсене тултарман. Машинăсемне тата оборудованине усă курас ĕçре çĕр кăмăрăн промышленнăçăнче те пысăк ăнăçăçăлăх пур. Çака вăл ăç тухăçлăхне ăçтермелли тата продукци хăйне лараканăн хакне йĕнĕтмелли задание тултарăмалли патне ирсе пырать.

Нумай предприятисенче чăтăрăççăмне мăнăçăлăçăн чăтăлăнăç расходăсенне, бракăçăн тунине, хăçăнăçăлăх тата ăçăç вăйăнăçăр расходăсем тунине пулă пысăк сухатăçăн пулăçăç.

Министерствăсен, предприятисен тата организацисен руководителĕсен малта пыракан техникăна производствăн прогрессивлă технологийĕ малалла ĕçĕ çĕрте пымалла; çĕнĕ вăйăн пăхăа материалсемпе анăлăн çуç курмалла, продукци пахалăхне лайăхлатмалла, бракăçне тата производствăн тăкăçсене тăтăлăн пĕтерме пымалла, материалăвăр хăçăçăçне пур майсемпе те пĕрекетлеме тăрăшмалла.

Строительство организацийĕсенче пĕрекетлĕх режимне чылай вăйлатни кирлĕ. Пысăк тухăçлă машинăсемпе усă курăн, вĕсен ĕçĕ лайăх организацилене, строительство материалĕсем валли тухăçлăн тăкăçсенĕ чăкарма, накладной расходсене чăкарма пысăк майсем пур.

1953 çулта капитальлăх ĕçĕсем, строительствăн оборотлăх çăка-тенкĕ çинчи пăхăнăç çăмăлăх пулмалла. Çак ĕçсем валли бюджетран 106,7 миллиард тенкĕ уйăрса параççĕ. Строительствăна кирлĕ ытти çăка-тенкĕне усламсенчен, амортизаци пучĕне тăйăса хунă ухăçран, тата хусăлăçсем ытти ресурсĕсенчен илмелле. Бюджетăн çутăлăн тавăрсен хакне тата тарифсене йĕнетнине, строительствăна монтаж ĕçĕсене йĕнетнине 15,5 миллиард тенкĕлĕх перекетлĕх пулмалла.

1953 çулта тăна палăртнă строительство ĕçĕсен пайне туллăн тăлăрăç, строительство организацийĕсенни, пысăк ситменлĕçсене тиетнипе, мĕнăçăн тесен çак ситменлĕçсем строительство ĕçĕсене çăвăн чылай ăçтерессĕ тата строительство ĕçĕсене вĕçлемелли сроксене вăраха яраççĕ.

1952 çулта нумай строительство организацийĕсем строительствăн хăйне лараканăн хакне йĕнетне пăнă задание тултарайман. Тĕслĕхрен, Строительство министерстви чылай организацийĕсем, ăç вăйăне, машинăсемне тата механизмсене усă курас ĕçре пысăк ăнăçлăхсем тăвăçăн, çăмăл тата апатçăмăрĕ промышленность министерствăсем, транспортăна ăнăлăр машиностроени министерстви тăтăрăлăнăн, вĕсем планăн иртнĕçре тултăк тунă.

Тĕслĕхрен, ССР Çăмăл тата апатçăмăрĕ промышленность министерстви çăвăн вăйăне, машинăсемне тата механизмсене усă курас ĕçре пысăк ăнăçлăхсем тăвăçăн, çăмăл тата апатçăмăрĕ ăçăçăлăн продукцийĕн хăйне лараканăн хакне йĕнетмелли планă тата тулăрăмăн тата пысăк тăкăçсем тăнăçăн предприятисем сахăр мар.

Правительство, уйрăм министерствăсен 1952 çулхи çулçăхăçăн финанс ĕçĕсене пăхса тухнă иккĕ, министерствăсене планăн финанс дисциплинине пăсса ăçленине пĕтерме, мĕнăçăр предприятисенче организацисем производствăна финанс планăсене тултарăнăç сирĕплĕн тĕрĕслесе тăма тата вĕсен ĕçĕсене лайăхлатас тĕлĕшпĕн конкретлă мерăсем ăшăмăнăç хушпĕ.

Çак задачăсене пурнăçлама кирлĕ условăн вăл—предприятисенче министерствăсенчĕ производствăна финанс ĕçне планлассине лайăхлатни тата малта пыракан заводсен ăç нормине, вĕсем материалсем мĕн чухлĕ калăрăнине, топливо тата електроэнерги мĕн чухлĕ пĕтĕрнине шута илсе, продукци хăйне лараканăн хакĕ ĕçне плансем туçа цани пулса тăрать.

Продукци туса калăрассине ăçтерме тата накопленисене ăçтерме промышленность оборудованийĕне тулли çулă кунăн кирлĕ. Çакна калас пулать: производствăн хăшпĕр отраслĕсенче оборудованине усă курма çирĕплетесе панă нормăсене çăмăлах тултарăçăмăр. Çăмăрхан, Тимĕртăвăр промышленность министерстви нумай заводсем 1952 çулта домна кăмăлăсемпе тата мартен кăмăкисемпе усă курмалли нормăсене тултарман. Машинăсемне тата оборудованине усă курас ĕçре çĕр кăмăрăн промышленнăçăнче те пысăк ситменлĕçсем пур. Çака вăл ăç тухăçлăхне ăçтермелли тата продукци хăйне лараканăн хакне йĕнетмелли задание тултарăмалли патне ирсе пырать.

Нумай предприятисенче чăтăрăççăмне мăнăçăлăçăн чăтăлăнăç расходăсенне, бракăçăн тунине, хăçăнăçăлăх тата ăçăç вăйăнăçăр расходăсем тунине пулă пысăк сухатăçăн пулăçăç.

Министерствăсен, предприятисен тата организацисен руководителĕсен малта пыракан техникăна производствăн прогрессивлă технологийĕ малалла ĕçĕ çĕрте пымалла; çĕнĕ вăйăн пăхăа материалсемпе анăлăн çуç курмалла, продукци пахалăхне лайăхлатмалла, бракăçне тата производствăн тăкăçсене тăтăлăн пĕтерме пымалла, материалăвăр хăçăçăçне пур майсемпе те пĕрекетлеме тăрăшмалла.

Строительство организацийĕсенче пĕрекетлĕх режимне чылай вăйлатни кирлĕ. Пысăк тухăçлă машинăсемпе усă курăн, вĕсен ĕçĕ лайăх организацилеме, строительство материалĕсем валли тухăçлăн тăкăçсенĕ чăкарма, накладной расходсене чăкарма пысăк майсем пур.

1953 çулта капитальлăх ĕçĕсем, строительствăн оборотлăх çăка-тенкĕ çинчи пăхăнăç çăмăлăх пулмалла. Çак ĕçсем валли бюджетран 106,7 миллиард тенкĕ уйăрса параççĕ. Строительствăна кирлĕ ытти çăка-тенкĕне

Агитаторсем бригадăсенче

Муркаш районĕнче «Красное Сормово» колхозăн пуçламăш парторганизацийĕн унăн агитколлективĕ тăрăпуд пухса иртнĕ çĕрте ĕçлекен колхозниксем хушшинче кулленех агитацилле-массăлла ĕç туса пырассĕ. Кунта агитаторсем бригадăсем сумне çирĕплетнĕ. Агитаторсем çăл-кăмăл тыра вырнă çĕрте, аван çăпăн çĕрте колхозниксемне калаçусем иртеррĕçĕ, вĕсенне çĕнĕ хăçатсем вуласа параççĕ.

Агитаторсем ĕçлĕмисенче пăрунне правительство решенийĕсем çинчен, Совет Союзăне тата ют çĕршăвсенче пуçа çитекен çĕçем çинчен ăнлантарса параççĕ. Колхозăн агитаторсем колхозниксемне колхозăнăçăсем ССР халăх хуçăлăхне 1953 çулта аталантармалли государство планĕне пĕрремĕш çул çулăн мĕн чухлĕ тунăçăн çинчен СССР Министрĕсен Совечĕ çумĕнчи Центральăй Статистика Управленийĕн пĕтĕрнине, пирĕн республика тăвалăн Мордва тата Мари АССР-ĕсемне социализмăн ăмăртăка ăçлĕçе мĕнле ĕçĕмсем тăнă çинчен ăнлантарса параççĕ.

Социализма ăмăрту мĕнле пыни çинчен «Сормовăн» ятлă стена хасăчĕне çăмăлăн ăçăçăлăн тăракан боевой листовка çинче те тăтăнăç кăтартăсем параççĕ. Çак хасăчĕсем çинчех уй-хир ĕçĕсенче мăнăç пыракансем опычĕсем çинчен çăмăрассĕ. Стена хасăчĕнче боевой листокенче агитаторсем бригадăсенче колхозниксене вуласа параççĕ.

Колхоз малтанхи кунсенчех аван çапса государствăна тырă лесме тăнăçăн. Çак кунсенче хатĕрлеп пунктне 25 тонна мăна çĕнĕ тырă лесçĕ. Хатĕрлеп пунктне тырă турттарас тĕлĕшне ятарласа тунă транспорт бригади ĕçлет.

Г. МАРТЫНОВ,
КПСС районĕнĕ пропагандистĕ.

Колхозри строительство ĕçне механизациленĕ

Пирĕн республикăри колхозсем вылăçăн-çĕрĕç валли кашни çулах пинне ихăн çĕçăй çуртсем туса çаратăçăр. Çăмăрхан, Пишлей районĕнче 34 колхоз. Кăçал вĕсем пурте тĕрĕлĕн çĕнĕ çуртсем тăвăçăç.

Паллах, çуртăр-ĕçр тума çăкăл мар ĕçкунĕ кирлĕ. Калăпăр, çăмăрхан çăмăрне çăмăлăн çуртăр тăма пурĕ 2.675 ĕçкунĕ кирлĕ, вăл шутран 200 ĕçкунне ихăн ниçĕç кунăлама, 500 ĕçкунĕ ытла çăмăрхан стена тума каять.

Çăкăнăçăл нумай ĕçкунĕ тăкăçланнине чăкарас тата строительствăри ĕç тухăçлăхне ăçтерес ыйту—колхозсем умĕнче тăракан задачăсенчен пĕри.

Ку задачăна Вăрнар районĕнчи Киров ячĕпе тăракан колхозри А. Васильев ертсе пыракан строительство бригади ăнăçлă пурнăçа кăтăсе пырать. Кунта çăмăн тумалли ĕçе чылайăшне механизациленĕ. Тăм-ăçăм чустине тĕм çăракан «Пионер» ятлă машинăна хатĕрĕçĕç. Машинăна автомобиль двигателĕ ăçлеттĕрет. Тăм çăрăм çĕре шыв пăхăн ăçăрлаçă çуçăнă трубăсем тăрăх кирлĕ таран ăçăа пырать.

Çак машинăсем пулăшнипе бригада 500 пуç вырăнçăмăлăх чăх вити тăвать.

Строительсем бригади колхоз валли пысăк ялемлĕ клуб туса пĕтерет.

Строительствăри ĕçсене механизациленни колхоза пĕр пин ытла ĕçкунĕ перекетлеме пулăшнă.

Пирĕн республикăри колхозсене строительствăри ĕçсене механизациленне нумайăшне электричество вăйĕ, двигательсем, электромоторсем тата ытти машинăсем пур. Вăрнар районĕнче Мичурин ячĕпе тăракан колхозах çăл двигателĕ, çуртçи тăма турпас (ранка) хатĕрлемелли станок тата урăх машинăсем те пур. Анчах вăл машинăсем ним усăçăрах çумăр айĕнче тутăхса вирçĕçĕ.

И. КУЗЬМИН.

ГОСУДАРСТВАНА ВЫЛЬАХ-ЧЕРЛĔХ ПРОДУЧЧЕСЕМ ПАРСА ТАТНА

Республикăри çовхоссем тата государствăна кооператив организацийĕсен хушшинче хуçалăхсем государствăна çăм памалли çуçăлăçăри плана сроклăн 115 процент тултарнă. Ечĕк, Чăвалски, Етĕрне районĕсенчи колхозникисем те çăм памалли çуçăлăçăри плана тултарчĕç.

Ечĕк районĕнчи колхозникисем государствăна çăт памалли 9 уйăхри плана иккĕ уйăх маттан иртнĕçăн, Вăсăл, иртнĕ çулхи çак вăхăтăна таванăçăрах, колхозниксем государствăна 23 пин литр çăт вăтлаçăç панă.

Н. ШАШУРИН.

ПАХЧА ÇИМЕÇРЕН ПЫСАК ТУПАШ ИЛЕÇÇĕ

КАНАШ. Мичурин ячĕпе тăракан колхоз пахча çимĕç туса илес тĕлĕпне тавçăнтанпах палăлă вырăн ăнăçлăççĕ. Колхоз виçĕ ялна пăхăнăç хыçăн ку ĕç татăк та вăйланчĕ.

Хучел ялĕнче тĕрăç пахча-çимĕç тăвас тата çăл ĕçретес ĕç ялта колхоз организацийĕнĕ чухнех пуçланнă.

Иртнĕ çулта колхоз садне Пăтăрьелĕнчи питомникрен çĕнĕрен çĕрĕçĕр тăвуçăн тата çырла çыхăçăнăçсем ылмăш илес ĕçлес ĕçăтăн. Пахча çимĕçсем валли пăрнăçсем ăнăçлă ĕçес, нумайланаса пырать.

Колхоз çуллеех таврара çук пахча çимĕç ĕçтерет. Кунта çуçăлăç, кишăр, кунăсăн, тăкăрĕ—пуçне пур. Колхоз пахча çимĕçсене çутма Канашри вагонсем тăсăлăн заводра пĕр магазин çуçăл. Канаш хулинчех тепĕр магазин çăтма палăртăлă.

Колхоз пахча çимĕçрен çуçăлăç пысăк тупăш илет, 1951 çулта пахча çимĕçрен 65 пин тенкĕ, 1952 çулта 79 пин тенкĕлĕх тупăш кунăн, вăсăл 80 пин тенкĕрен çăт мар тупăш илме ăнăçлăççĕ.

С. АСЛАН.
М. КУЗЬМИН.

Силос хывмалли плана кашни колхоз тултарăр

Общественăлла вылăх-çĕрлĕх тухăçлăхне ĕçтерессăн—халăн вăхăтра пурнăçа кĕртмелли пиçĕк пысăк задача. Çак задачăна пурнăçлама сĕтекĕн аппат нумай кирлĕ.

Силос—хăвăл та питĕ паха сĕтекĕн аппат, вăл вылăх-çĕрлĕх тухăçлăхне ĕçтерме пулăшать. Республикăри нумай колхозсенче çак чăлăха аван ăнланнă, сулсеренех çĕршер тонна силос хатĕрлеççĕ, кăçал та çак ĕçе ăнăçăн туса пыраççĕ. Акă, Муркаш районĕнчи Мичурин ячĕпе тăракан ялхуçалăх артелĕ силос хывмалли плана ытлашшинех тултарнă. Çак районăн «Красное Сормово» колхозĕ тырăпуд пухса кĕртне тутăнчен 460 тонна силос хывса, плана 50 процент ытла пурнăçланă.

Çăкăн пек паха тĕслĕхсем ытти районсенчи колхозсем тăрăх та илсе кăтартма пулать. Анчах та силос хывас ĕç нумай районсенче яхăн пырать. Шăмăрнă районăнче çак ĕç пуçламанна пĕрех. Ку вăхăта çитсе те плана 13 процент çеç тултарнă. Силос хатĕрлес ĕнĕпне Тăвай, Куславкка, Хĕрлĕ Чăтăл, Етĕрне районĕсенчи колхозсем те питĕ начар ĕçлеççĕ, плана 15—21 процент çеç тултарнă.

Çĕнтĕрăвăр районĕ та силос хывас тĕлĕпне юлса пырать. Кунта чылай ялхуçалăх артелĕсем ялĕ те çак ĕçе тытăнман. Хăшпĕр колхозсенче тытăннă пулсан та силоса ячĕпĕн кăна, техникăна пăсса хывнă. Сăмаран, «Красная звезда» колхозра силос тумалли курăка питĕ шуçтра турăнă. Силос хывас техникăна пăснă тĕслĕхсем татах та пур: силос хывмалли шатăксенне траншейсене пĕчĕккĕ тăваççĕ, вĕсен стенисене чуçна, кирпĕчне е хăмана хытăрмаççĕ, çулăн курăка сийĕнчех силоса хывмаççĕ, хывнă чухне ăна кирлĕ пек таптаса пирчетмеççĕ, туталарăн шатăка тăмпа шăлса хартмаççĕ. Кунашкал ĕçлесен ăçтан паха силос пултăр?

Районти колхозсенче вылăх-çĕрлĕх валли çителĕçĕ таран апат хатĕрлес ĕçе пурнăçласа пымашăн МТС руководителĕсем те аялла. Çĕнтĕрăвăр МТС-ĕн колхозсене 31 пин тонна силос хывса памалла, пиçĕн 31-мĕшĕ тĕлне 609 тонна ăна хывнă. Силос хывмалли курăка турамалли машинăсене пĕр вăхăтăнах та ахалăх хартмалла мар. Анчах та машина-трактор станцийĕнĕ чылай силосорезăнсем ĕçлемеççĕр тарăççĕ. Районти ялхуçалăх специалисчĕсем те силос хывас ĕçе лайăх та тĕплĕ организацийлесшăн тăрăшмаççĕ.

Тăвай районĕнче те силос хатĕрлес тĕлĕпне лару-тăру çавăн пекех.

Республикăри районсемне тăнлаттăçăн, Комсомольски, Шупашкар, Шăхăлан, Чăвалски районĕсем малта пыраççĕ. Ала пуçлаи та силос хывас ĕç çак районсенче ăнăçлă пырать тесе калама çук.

Силосăçăн кулăтурăнăн (абфеазрăвăнне т. ыт. те) суçлăç пухăсем те чылай районсенче начар пырать. Ку тĕлĕпне ürăмăнах Куславкка, Пăрачкăн, Тăвай, Çĕмĕрле, Етĕрне районĕсенчи колхозсем юлса пырăççĕ. Шăмăрнă тата Кувакăнпа районĕсенчи ялхуçалăх артелĕсем çак ĕçе пачах тытăнмаç.

Силос хатĕрлемелли плана тултарма тата иртнĕçре тултарăç условисем çителĕкĕç. Силос хывма юрăхлă ĕçентăрăçăн çуçăлăç-çăрăнсем çинче тăмĕн чухлĕ. Улăхсенчи курăка часах икĕмĕш çут çулмалла пулăçăç. Кĕркунне—ăçтăмăн çăçăçăн çĕрăмăн авăрăн, купăста çăçăн силос хывма юрăхлă. Çак ĕçентăрăçăсене пĕрсе çуçă курăн çеç кирлĕ. Силос тума аяла хĕвеларăвăрăнне усă курмалли çинчен калаçмăçăр пиллĕ. Çапла ăнтĕ, хăшпĕр колхозсенче «силос хывма курăк çук», тесе калаăн—вăрăн-çăр.

— Тырăпуд пухса кĕрмелле, силос хывма лайăх вăхăт çук, — теççĕ Тăвай районĕнчи хăшпĕр колхоз председателĕсем.

Тĕрĕс ăнтĕ. Тырăпуда хăварт тата тăвăлламасăр пухса кĕртесçăр—шăнкăн тĕп заława. Анчах та, ĕçе тĕрĕс ĕçĕрлесен, кашни колхозра тырăпуд пухса кĕрме те, вылăх апачĕ хатĕрлеме те ĕç вăйĕ çителĕкĕç. Пĕр ĕçе тăвăр чухне, тепĕр çак хăварни—юрăхсăр меслет.

Силос хывмалли плана кашни колхозăн тултармалла. Районсенчи партийăн совет, ун çывăхри ялхуçалăхне хатĕрлеп управленийĕнче силос хывса хăварас ĕçе лайăх ертсе пымалла.

Стена хасăчĕ колхоз çуçалăхне тĕрекленме пулăшать

ÇĔРЛЕ. Пирĕн «Сталинская гвардия» колхозра 1950 çултанна «Сталинла гвардиă» ятлă стена хасăчĕ кашни уйăрах иккĕ хутчен тухса тăрать. Пĕтĕме 1950-мĕш çултанна 76 номер тухнă.

Хамăр хăçат çинче эпир колхоз умĕнче тăракан задачăсем çинчен, колхоз производствинче малта пыракан колхозникисемпе, колхозницăсем çинчен ăнăçăн çутăтăпăр. Стена хасăчĕ ĕçре вăса пыракасенне çирĕплет, час-часах кăтăрсем ревчĕсене çирĕплетĕç. Чылай статьясене колхоз правленийĕ хăйĕн лараççĕнче çутсе ярса тăвĕçĕ решенисем ăшăмăнăç, ситменлĕçсене çийĕнчех пĕтерме пырать. Кăçалхи июль уйăхĕн пуçламăшĕнче 5-мĕш бригадăри Николай Петров колхозникăн витине тупă çĕрте ĕçлекенсем колхоз вуттине йăтни çинчен критикăлăх заметка пичетленнĕ тухăнччĕ. *Çак çинчен колхоз правленийĕ хăйĕн лараççĕнче тепĕр кунтах çутсе яса тивĕçлĕ решени ăшăмăнчĕ.* Колхоз пурăçĕнче тустарăвăнсенне отчет тытăрăмалла тăрăç.

Колхозри парторганизаци хăçат редколлегийне пысăк пуçлăну парса тăрать. Вăл пуçламăшне пирĕн хăçат кашни уйăхрах ăнăçăçăн, боевой листок редакторăсем канăнăçăнсене иртнĕçре пырать, вĕсене тĕрĕс ĕçĕçăн пăхать.

Эпир стена хасăчĕ çумĕнче кăтарту хăмпине хисеп хăйне йĕркелĕçĕр. Кăтарту хăми çинче ĕçри çитĕнĕçсене кашни 4—5 кунтах палăртатăçăр. Хисеп хăми çине социализма ăмăртура малта пыракан колхозникисемне колхозницăсен, звенисен, бригадăсен ячĕсене çыратăр. Пăнчăн куна 23 çынна тырăпуд пухса кĕртес ĕçре лайăх ĕçленĕмĕн хисеп хăми çине кĕртнĕ. Вĕсен шутĕнче—Таисия Фриванова, Мальвина Смирнова, Лидия Дуброва, Валерий Смирнов тата ытти çынсем те. Вĕсем тырă вырнă çĕрте кашни кунах нормăна ытлашшинех тултарса ĕçлеççĕ. Стена хасăчĕ çапла ĕçлесе пыни колхоз производствинчи социализма ăмăртăна анлăн çаргăна пулăшать.

Хăçатра тухăçăн статьисене эпир ялăнах кăскăн, колхозникисене ăнланалла чĕлхене çыратăр.

Пирĕн «Сталинская гвардия» колхозра уй-хирĕнче ытти çулăçăçăн тăнлаттăрсан, кăçал уйрăмăнах вăйăл тырăпуд çитĕнчĕ. Вăтамран кĕрхи тырă кашни çентăрăçăн 90-çăр пăт тухать. Кăçал пирĕн колхозăн 313 гектар çинчи кĕрхи тырăçене пухса кĕртмелле. Паянки кăна 200 гектар çинчи тырра вырса пустарăç. 4-мĕше 5-мĕш бригадăçем августăн 1-мĕшне кĕрхи тырăçене вырса пĕтерсе пуçа татма тăрăшăçăç.

Тырăпуда пухса кĕрнĕ тата государствăна тырă панă тăшăрта колхозри стена хасăчĕн оперативлă ĕçленелле. Çакна пирĕн хăçат *ĕçра тăсăçăç. Çавăнпа эпир* хăçат *çăкăн 6—7 кунта стена хасăчĕ* вăхăрăçăр. Пирĕн стена хасăчĕ бригадăри боевой листоксен редакторĕсене пысăк пуçлăну парать. Вăсăнне ĕç хăçăн, боевой листоксен редакторĕсене кашни 2—3 кунтах пухăтăр.

Ку вара бригадăçăнчи боевой листоксен ролне çутçăне пуçлăнăç. Хăçăт колхозри кашни бригадăрах 3—4 кунта боевой листоксем тухса тăрăççĕ.

Пирĕн стена хасăчĕн ĕçĕнче ситменлĕçсем те пур-çĕ. Эпир колхозникисене колхозницăсен анлă массисемне тачăн сыхăнса ĕçлесе пыраймăстăр.

Ф. ОЛАНГИН,
«Сталинла гвардиă» хăçат редакторĕ.

„Стройматериал" промарте пулăшу кирлĕ

Çĕнтĕрăвăрпитни «Стройматериал» промарте юлса пырать. Вăл çут сулхи производствăна пуçлăнă тутăрăмăн, кирпĕч хĕртмелли задание вара 25 процент, известь хĕртмелли плана 39 процент çеç тултарнă. Плана тăрăх тăм савăт-сăпа, урăна маçĕ туса ăларăмалла. Анчах ку ĕçе пачах тытăнмаç.

Артель ăнăçăн ĕçлени производствăна тĕрĕс йĕркелемелле тăрăшманнинчен, уй руководителĕсем государство дисциплинине час-часах пăснинчен килет. Артельăн кашни 10 сынтан çичĕшĕ çç нормине тутăрăмаççĕ. Ку тухăçлăхне ĕçтермелли çурçулăçăн задание пурĕ те 73,8 процент ăна пурнăçлаççĕ. Тепĕр ситменлĕçсем—продукци пахалăхне хăнăрăççăмне, хуçалăхăна пĕтересшăнне кирлĕ пек кĕреннăçăн. Ăна тăрăх, пĕр кубометр ăçăçăн ăçăçăн ăçăçăçăн 36 тенкĕ тăмалла, кунта 74 тенкĕ те 71 пуçа ларнĕ, ку ăçăçăн планăна палăртăннăçăн 49 пин тенкĕ ытларăç расходланă. Производствăна брак нумай пулать. Çавăн пекех артель тупăш тăвăçăн вырăнне убыток çитет.

Артель оборудованине кирлĕ пек усă курмасть. Ăнăçăн ăçăçăнне кирпĕч тăвăçăн пресс час-часах ахалăх тăрать. Кăçалхи вăрçă уйăхĕнче Чăваш промсовоза артеле доковобиль панă. Çак доковобиль Çĕнтĕрăвăрри хула Совет исполкомăн председателĕ.

Государствăна—тырă

МУРКАШ. «Знамя коммунизма» колхозăн членĕсем ăнса пуçлă тырăçăн хăварăрах пухса кĕртессăмăн, Тăван çĕршăв умĕнчи пĕрремĕш тивĕçе срочкăн тултарасси çĕнĕ çăмăçа ĕçлесçĕ.

Колхоз хăй аванăн çапăсăн, кашни çуçăн ниçĕ машинăна хатĕрлеп пунктне тырă турттарать. Июль уйăхĕнче государствăна тырă пама çирĕплетнĕ графика артель иртн�ерçе тултарчĕ.

С. ТИХОНОВ.

ТАВАЙ. Государствăна тырă парас ĕçе мĕнле йĕркелесси çинчен «Красное Сормово» колхоз членĕсем тырă вырна тухиччен чылай маттан çутсе яврĕç. Тăван çĕршăв умĕнчи пĕрремĕш тивĕçе сейчасăрах 1-мĕшне пурнăçăма çирĕп çăмăç пачĕç.

Тырă вырна тухсан маттăнăн кунсенчех колхозникисем аванăн çапма тытăнчĕç. Çапнă тырра çийĕнчех тасатса тинтĕççĕ, хатĕрлеп пунктне турттарасçĕ.

Августăн 1-мĕшĕ тĕлне колхоз государствăна 2.200 пăт тырă çĕçĕ пачĕ, графика ирĕ хут иртнерçе тултарнă.

М. РАЗНОМАЗОВ.

Заем укçи пухса пĕтерчĕç

ЧУРАЧАК. Шупракел ял Советне кĕрекен Ворошилов ячĕпе тăракан колхоз членĕсем, çĕнĕ заем укçине пĕтĕмпех тулеçе татса, облигацисене алла илчĕç. Заем çаратăр тата укçине пухас тĕлĕпне И. Захаров, Р. Никифоров уполномоченнăйсем, яа Совечĕн депутатăсем М. Николаев, И. Евстафьев, А. Виноградов ютăнăçăн тăрăшса çĕнĕрех ĕçлеççĕ.

Шупракел ял Советне кĕрекен «Большевик» тата Сталин ячĕпе тăракан колхозсен членĕсем те заем укçине çак кунсенчех тулеçе татса облигацисем илеççĕ.

Ф. СЕМЕНОВ.

Колхозсенчен пĕлтерессĕ

ЕТĔРНЕ. Тимирязев ячĕпе тăракан колхоз государствăна 250 килограмм хăр пачĕ, часах ытти ăмăшăн пахча çимĕçем те пама тытăнать.

М. ЗАХАРОВ.

ЕЛЧЕК. «Вперед» колхоз фермисенче çĕçекенсем кăçалхи уччăн уйăх хушшинче кашни ăнерен 688-шар литр, иртнĕ çулхи çак вăхăтранах таванăçăрах, 150 литр ытларăç çăт суса илнĕ. Социализма ăмăртура С. Багадерова тата В. Якимова доярккисем малта пыраççĕ.

В. ДОЛГОВ.

ЧУРАЧАК. «Прогресс» колхозра чупна комсомолăн 80 тенкĕ çулăç вырнаçмалăх çурма башня тунă. Колхоз ку таранччен 120 тонна силос хывнă. Çак çĕ малалла пырать.

Ю. ПЕТРОВ.

Государствăна сăс параççĕ

МУРКАШ. Сталин ячĕпе тăракан колхоз иртнĕ çулта кантăрăн 129 пин тенкĕлĕх ытла тупăш илн�е. Кăçал колхозникисем тата пиçĕкрех тухăçлă кантăр туса илме тăрăшаççĕ. Вĕсем кантăр çинчи пусана татса çиçĕнчех пыва хутрĕç. И. Магаев ютăш ертсе пыракан бригада çĕç�екенсем пыва хутнă пусана тăпĕтсе государствăна пама тытăнчĕç.

И. БАРМИНОВ,

СССР Ют çĕршыв Çĕçĕсен Министерствинче

Совет Союзĕнче тулаян хаçатсенче пĕтерелнĕ ĕçсем, июлĕн 30-мĕшĕнче Совет Правительстви Президиумĕ Шведсен правительствипе пĕрле ирех пана, ушăн Швеци тата Америка çăмăлтăвăсем июлĕн 29-мĕшĕнче Владивостокăн ирĕлĕх çăмăлтăвĕ СССР çăмăлтăвĕ çăмăлтăвĕсем çăмăлтăвĕсене США правительствипе протест тухăç.

Июлĕн 31-мĕшĕнче США-н Москвăри Посол господин Ч. Болен, США правительстви хушшинче, СССР Ют çĕршыв Çĕçĕсен Министерствине Аса тытăвăн сăмăр çăмăлтăвĕ, çăмăлтăвĕсем хăтăрăлă тесе калаçăмăр, вĕсене США-на тавăрса пама ыйтăмăр.

Августăн 3-мĕшĕнче СССР Ют çĕршыв Çĕçĕсен Министерстви США-н Москвăри посольствине Америка посольствăн Аса тытăвăн сăмăрĕ пирки çăмăр пек ответ ярса панă:

«США Посольстви июлĕн 31-мĕшĕнче СССР Ют çĕршыв Çĕçĕсен Министерстви СССР Çăмăлтăвăн Çăмăлтăвăсем Америкăн Пĕрлешнĕ Штатсенĕн çăмăлтăвĕсем çăмăлтăвĕсене çăмăр тесе шутлатăр.

Совет Правительстви США Правительствине вăсăлăн июлĕн 31-мĕшĕнче ирех пана ăнăтăра тĕрĕслемĕ фактсене ăнăсăн ăнăтăрăмăр, вĕсем Америкăн «Б-50» ятлăн тăвăтă çăмăлтăвăн бомбардировщикĕ çăмăлтăвăн июлĕн 29-мĕшĕнче СССР государствăн çăмăлтăвăн çăмăлтăвĕ çăмăлтăвĕ çăмăлтăвĕ